

Sygn. akt I CSK 3496/22

POSTANOWIENIE

Dnia 29 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

w sprawie z powództwa W. N.

przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.

o uznanie postanowienia wzorca umowy za niedozwolone,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 września 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z dnia 16 listopada 2021 r., sygn. akt VII AGa 889/20,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanego Bank spółce akcyjnej w W. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 16 listopada 2021 r., Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej

do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07). Skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09; z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/06).

W ocenie skarżącego istnieje konieczność wykładni art. 385¹ § 1 oraz art. 385² k.c., budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Podniósł, że brak jest jednoznacznego i ugruntowanego stanowiska wobec problemu jurydycznego, jakim jest dopuszczalność uznania za kształtujący w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami prawa i obowiązki konsumenta, rażąco naruszając jego interesy, postanowienia umownego,

sporządzonego w oparciu o obowiązujące przepisy prawa bądź w zakresie, w jakim odzwierciedla ono obowiązujące przepisy prawa. Wskazał, że brak jest także utrwalonej wykładni w kwestii, jak odpowiednie stosowanie art. 385² k.c. w toku abstrakcyjnej kontroli postanowienia umowy, prowadzonej w oparciu o art. 479³⁶ k.p.c., w zakresie momentu dokonywania oceny danego postanowienia.

Problematyka dotycząca sądowej kontroli postanowień treści wzorca umowy były przedmiotem wyjaśnień Sądu Najwyższego. Wskazano, że w postępowaniu o uznanie postanowienia wzorca umowy za niedozwolone sąd orzeka tylko o tym, czy zaskarżone postanowienie umowne jest dozwolone czy nie z punktu widzenia zasad art. 385¹ § 1 w zw. z art. 385³ k.c. (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 maja 2014 r., I CSK 607/13). Nie zachodzi potrzeba kolejnej wypowiedzi Sądu Najwyższego w tym zakresie. Sformułowane przez skarżącego problemy osadzone są w okolicznościach konkretnej sprawy i dotyczą powstałych *in casu* jego wątpliwości na tle wskazanych przepisów. W istocie skarżący pod pozorem potrzeby wykładni powołanych przepisów kwestionuje stanowisko Sądu drugiej instancji, który podzielił rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji, że zakwestionowane postanowienie wzorca umownego stosowanego przez skarżącego w obrocie z konsumentami stanowi niedozwolone postanowienia umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., uwzględniając polskie standardy konstytucyjne i zasadę prounijnej wykładni prawa krajowego, w tym wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 14 kwietnia 2015 r., P 45/12 (OTK-A 2015, nr 4, poz. 46) oraz dyrektywę rady 93/13 z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz.Urz. UE z 1993 r. L 95, s. 29 ze zm.), wskazując, że sporna klauzula daje bankowi możliwość nadużycia przywileju dotyczącego wystawienia Bankowego Tytułu Egzekucyjnego (dalej: „BTE”) w sytuacji, kiedy nie korzysta on już z ochrony prawnej, a liczy na realizację swoich roszczeń z uwagi na brak wiedzy i wykształcenia konsumentów. Nie ma zatem argumentów juredycznych przemawiających za potrzebą wypowiedzenia się przez Sąd Najwyższy w sformułowanej przez skarżącego kwestii.

Zdaniem skarżącego zachodzi oczywista zasadność skargi z uwagi na naruszenie przez Sąd Apelacyjny art. 479³⁶ k.p.c. w zw. z art. 385¹ § 1

i art. 385² k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na: dokonaniu oceny postanowienia umowy w oparciu o potencjalne, hipotetyczne przypadki jego nieprawidłowego zastosowania wobec konkretnego konsumenta, jak również dokonaniu oceny postanowienia umowy, które nie kreuje żadnych praw i obowiązków konsumenta lecz stanowi pouczenie o treści obowiązujących przepisów prawa, do czego sąd nie ma kognicji na podstawie tego przepisu.

Skonfrontowanie zaskarżonego orzeczenia z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, by spełniona została przesłanka oczywistej zasadności skargi, o której mowa wyżej. Z lektury uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że Sąd Apelacyjny szczegółowo rozważył postawione w apelacji zarzuty, analizując zakwestionowane postanowienia wzorca umownego stosowanego przez skarżącego w obrocie z konsumentami pod kątem postanowień abuzywnych w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. Podkreślić należy, że uwzględnienie przy wykładni art. 385¹ § 1 k.c. na płaszczyźnie dotyczącej BTE treści polskich standardów konstytucyjnych, w tym powołanego wyżej wyroku Trybunału Konstytucyjnego oraz zasady prounijnej wykładni prawa krajowego, zostało wskazane jako niezbędne w wydanym w sprawie wyroku Sądu drugiej instancji z 3 czerwca 2019 r., uchylającym zaskarżony wyrok Sądu pierwszej instancji z 4 stycznia 2018 r. i przekazujący sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu wniosku brak jest takiej argumentacji, która wspierałaby tezę o rażącym naruszeniu prawa skutkujących oczywistym uzasadnieniem skargi. Argumentacja zawarta w skardze sprowadza się do zaprezentowania przez skarżącego własnej oceny sprawy, kwestionowania rozstrzygnięcia i przedstawienia go jako w subiektywnej opinii skarżącego oczywiście niesprawiedliwego. Analiza zatem wniosku na tle podstaw skargi oraz motywów zaskarżonego orzeczenia, nie prowadzi do oceny, iż Sąd Apelacyjny ferując wyrok dopuścił się kardynalnych błędów, w stopniu przemawiającym za oczywistą zasadnością skargi.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

